Bijlage B mededeling aan de raad “Decembercirculaire 2022”

1. Toelichting structurele effecten decembercirculaire 2022

	bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
	Septembercirculaire 2022	56.877	56.387	56.757	56.635	53.084
	Decembercirculaire 2022	57.767	56.127	56.467	56.345	52.793
		890	-260	-290	-290	-291
	Correctie incidentele baten AU	-884	11	11	11	11
	Structureel gevolg baten AU	6	-249	-279	-279	-280
	Analyse structurele baten					
a	Hoeveelheidsverschillen en ontwikkeling	6	-279	-310	-310	-312
b	Wet Goed Verhuurderschap	0	30	31	31	29
		6	-249	-279	-279	-283

De toelichting van de incidentele baten bij de decembercirculaire 2022 staat verderop.

1a. Hoeveelheidsverschillen en ontwikkeling uitkeringsbasis

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) heeft in het rekenmodel van de septembercirculaire 2022 gerekend met een te hoge raming van de WOZ-waarden. Hierdoor is de uitkeringsfactor 8 punten te hoog vastgesteld. Dit wordt nu gecorrigeerd.

Voor de berekening van de algemene uitkering zijn de maatstaven geactualiseerd door het ministerie van BZK naar aanleiding van de laatst bekende gegevens.

1b. Wet goed Verhuurderschap

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gerichter aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel goed Verhuurderschap. Het wetsvoorstel zal naar verwachting in juli 2023 in werking treden. Het wetsvoorstel introduceert een landelijke basisnorm voor goed verhuurderschap, in de vorm van algemene regels, waaraan verhuurders en verhuurbemiddelaars zich dienen te houden.

Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. Een incidentele bijdrage zal nog bij de meicirculaire 2023 worden beschikbaar gesteld. Bij de decembercirculaire zijn nu de structurele middelen beschikbaar gekomen. Voor Ooststellingwerf gaat het om € 30.000 gemiddeld vanaf 2023. Bij het onderdeel Compensaties stellen wij u voor om de middelen voor dit doel weer beschikbaar te stellen.

2. Incidentele baten decembercirculaire 2022

	bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
a	Energietoeslag	606	0	0	0	0
b	Bijzondere bijstand	42	0	0	0	0
c	Breed offensief	13	0	0	0	0
d	Gezond in de Stad	12	0	0	0	0
e	Inkomstenderving gemeenten 2020 (covi	14	0	0	0	0
f	Leerlingenvervoer Oekraïne	29	0	0	0	0
g	Wet kwaliteitsborging bouw	0	-11	-11	-11	-11
h	Meerkosten Oekraïne sociaal domein	52	0	0	0	0
i	Versterken sociale basis	20	0	0	0	0
j	Continuïteit van zorg	34	0	0	0	0
k	Diverse taakmutaties	62	0	0	0	0
		884	-11	-11	-11	-11

2a. Energietoeslag

Om de hoge energierekening voor een deel te compenseren is voor huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum door het Rijk in 2022 een uitkering in het leven geroepen in de vorm van een energietoeslag. Het kabinet heeft op 20 september 2022 aangekondigd dat de eenmalige energietoeslag van € 1.300 opnieuw beschikbaar wordt gesteld in 2023 voor deze doelgroep. Er was de mogelijkheid om in 2022 reeds een deel van de energietoeslag 2023 uit te keren. Hiervan hebben wij geen gebruik gemaakt. Het Rijk heeft wel nu via de decembercirculaire dit deel beschikbaar gesteld.

Op 20 december 2022 bent u akkoord gegaan met het uitbreiden van de doelgroep voor de energietoeslag. Dit gaat naar 140% van het wettelijk sociaal minimum. Voor deze uitbreiding heeft u € 700.000 beschikbaar gesteld uit de algemene reserve.

De dekking van de uitgaven voor de 120% energietoeslag zijn rijksmiddelen. De nu ontvangen € 606.000 valt in het dienstjaar 2022 en maakt daardoor onderdeel uit van het resultaat over 2022. De uitgaven voor de energietoeslag 2023 vallen in 2023. Bij de behandeling van de Jaarstukken 2022 zullen wij u voorstellen om deze middelen, via de bestemming van het resultaat, voor 2023 beschikbaar te stellen.

2b. Bijzondere bijstand

Zoals aangekondigd in de Kamerbrief Aanvullende maatregelen energierekening van 20 september jl.8 ontvangen gemeenten in 2022 in totaal € 35 miljoen incidenteel om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden. Voor Ooststellingwerf gaat het om € 42.000. Ook hier stellen wij u voor dit via de bestemming van het resultaat 2022 weer beschikbaar te stellen voor 2023.

2c. Breed offensief

Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. Dit wetsontwerp is 5 juli 2022 aangenomen door de Tweede Kamer. Voor de implementatie van de voorstellen uit Breed offensief heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) in totaal € 53 miljoen aan incidentele middelen beschikbaar gesteld voor 2020, 2021 en 2022. De verdeling van deze middelen vindt plaats in overleg met de VNG. Op basis van die bestuurlijke afspraken ontvangen gemeenten in 2022 € 9,1 miljoen via de algemene uitkering voor de implementatie van de onderdelen van Breed offensief die wetswijzigingen vereisen.

Voor Ooststellingwerf betekent dit € 13.000. Via de bestemming van het resultaat 2022 stellen wij u voor dit weer voor 2023 beschikbaar te stellen.

2d. Gezond in de Stad (GIDS)
In deze decembercirculaire wordt de verdeling bekend gemaakt van het aanvullend beschikbaar gestelde budget, circa € 8,3 miljoen. In het kader van het actieprogramma Kansrijke Start van 12 september 2018 zijn de afgelopen jaren via diverse circulaires middelen aan het gemeentefonds toegevoegd om een lokale coalitie te vormen, versterken en behouden rondom de eerste 1.000 dagen van kinderen, opdat gemeenten erkende interventies rondom een Kansrijke Start kunnen inzetten. Ooststellingwerf ontvangt € 12.000. Ook dit willen we via de bestemming van het resultaat 2022 weer beschikbaar stellen voor 2023.

2e. In komstenderving gemeenten 2021 (covid-19)
Met decentrale overheden is afgesproken dat gemeenten reële compensatie ontvangen voor de derving van inkomsten door covid-19 in 2021. De middelen worden beschikbaar gesteld via een decentralisatie-uitkering. Voor 303 gemeenten (gemeentelijke indeling 2022) is de compensatie over 2021 nu volledig afgerond. Het ontvangen bedrag ad € 14.000 wordt meegenomen bij de verantwoording van de coronamiddelen over 2022.

2f. Leerlingenvervoer Oekraïne
Medio september 2022 zijn er meer dan 78.000 vluchtelingen uit Oekraïne naar Nederland gekomen en ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP), onder wie circa 20.000 kinderen en jongeren. Scholen en gemeenten spannen zich in om deze leerlingen onderwijs te bieden. Hier hoort in sommige gevallen ook het vervoer naar de school bij. Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer aan Oekraïense leerlingen. De decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïense leerlingen is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die zij hiervoor hebben gemaakt, en maken. De decentralisatieuitkering geldt voor de periode vanaf de start van het schooljaar 2022-2023 tot aan de start van de kerstvakantie in december 2022 en is €29.000. Dit wordt meegenomen in de jaarrekening 2022.

2g. Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)
De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Onder deze wet zullen kwaliteitsborgers zorgdragen voor het voldoen aan de bouwtechnische regels. Deze taken vervallen hiermee bij gemeenten die overigens wel het bevoegd gezag blijven houden. Tegelijkertijd wijzigen bepaalde wettelijke taken en krijgen gemeenten er extra wettelijke taken bij, zoals registratie en beoordeling van de Wkb-meldingen. Hieronder vallen onder andere bouwmeldingen, gereedmeldingen en informatieverstrekking van de start en einde van bouwwerkzaamheden.

Op verzoek van de VNG en de gemeenten is de verdeelsleutel voor de jaren 2023 en verder gewijzigd. De nieuwe verdeling van deze DU betekent voor Ooststellingwerf een lagere bijdrage van € 11.000 elk jaar voor de periode 2023-2026. Wij stellen u voor dit te verrekenen met de oorspronkelijke bijdrage (zie onderdeel “Compensaties” hierna).

2h. Meerkosten Oekraïne sociaal domein
De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet, en de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid ligt óók voor Oekraïense ontheemden bij gemeenten. Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot in omvang dat dit niet als een onderdeel van gebruikelijke fluctuaties gezien kan worden. Het kabinet heeft op 25 mei 2022 besloten om gemeenten te compenseren voor de extra kosten in het jaar 2022 die zij door bovengenoemde taken maken. De compensatie is vastgesteld op basis van (een raming) van daadwerkelijke aantallen opgevangen

Oekraïense ontheemden en komt uit op € 52.000. Dit wordt meegenomen in de jaarrekening 2022.

2i. Versterken sociale basis
Vanuit het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen werkt het ministerie van VWS samen met partijen in het veld aan een samenleving waar (toekomstige) ouderen waardig oud kunnen worden, zelf de regie hebben en met hun netwerk hun leven kunnen leiden. De norm van deze beweging is 'zelf als het kan; thuis als het kan; digitaal als het kan'. Een belangrijk onderdeel hiervan is dat ouderen een beroep kunnen doen op een sterke sociale basis. Dit bevordert de vitaliteit en gezondheid van ouderen, waardoor zij beter, langer en meer kunnen participeren in de samenleving. Gemeenten spelen hier een belangrijk rol in. Zo kunnen gemeenten het 'omzien naar elkaar in de wijk' faciliteren door een breed, laagdrempelig en vindbaar aanbod van activiteiten en ondersteuning in de eigen buurt of wijk. Wij stellen u voor de bijdrage van € 20.000 weer via de bestemming van het resultaat 2022 voor 2023 beschikbaar te stellen.

2j. Continuïteit van zorg
De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat meerkosten binnen het sociaal domein (Jeugdwet en Wmo 2015) als gevolg van de coronapandemie in 2022 door het Rijk worden gecompenseerd. In opdracht van de ministeries van VWS, Financiën, BZK en de VNG is een onderzoek naar de omvang van de totale meerkosten in het sociaal domein uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek is de totale hoogte van de compensatie met betrekking tot de Jeugdwet en Wmo 2015 in een bestuurlijk overleg tussen VWS en VNG gezamenlijk vastgesteld op € 54,8 miljoen. Deze compensatie betreft een afrondende afspraak voor meerkosten over 2022. Het bedrag ad €34.000 wordt meegenomen bij de verantwoording van de coronamiddelen over 2022.

2k. Diverse taakmutaties
Dit gaat over een aantal taakmutaties zoals verkiezingen, bijzondere bijstand zelfstandigen en compensatieregeling voogdij 18+. Bij de eerste twee gaat het over bijdragen onder de € 10.000 en bij de laatste gaat het om een vrijval van budget omdat de inventarisatie niet tijdig kon worden afgerond.

3. Voorgestelde compensatie (verhoging van lasten)

	bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
a	Wet Goed Verhuurderschap	0	-30	-31	-31	-29
b	Wet kwaliteitsborging bouw	0	11	11	11	11
		0	-19	-20	-20	-18
	Uitgesplitst naar structureel en incidenteel					
	Compensatie structureel	0	-30	-31	-31	-29
	Compensatie incidenteel	0	11	11	11	11
		0	-19	-20	-20	-18

3a. Wet goed Verhuurderschap
Zie het gestelde onder 1b.

3b. Wet kwaliteitsborging bouw
Zie het gestelde onder 2g.